

# IITIN KUNNAN HYVINVOINTISUUNNITELMA

2021-2025

173/05.00.00/2021

Elinvoima- ja resurssivaliokunta

11.10.2021 § 7

Palveluvaliokunta 13.10.2021 § 6

Kunnanhallitus 14.2.2022 § 19

Kunnanvaltuusto 22.2.2022 § 2

# Päijät-Hämeen hyvinvoinnin kärjet

## 1. Mielen hyvinvointi

- Kasvu-, opiskelu- ja elinympäristö tukee mielenterveyttä erilaisissa elämäntilanteissa ja yhteiskunnan muutoksissa
- Haavoittuvassa asemassa tai elämäntilanteessa olevat tulevat kuulluiksi ja kohdatuiksi eri tuen ja avun muodoissa

## 2. Osallisuus ja yhteisöllisyys

- Kuntalaisten kokemus osallisuudesta ja vaikuttamisesta vahvistuu edellisvuosiin verrattuna
- Syrjäytymisriskissä olevien määrä on maan keskitasoa pienempi

## 3. Arjen turvallisuus

- Kuntalaiset kokevat asuin- ja elinympäristönsä viihtyisäksi ja turvalliseksi
- Toimeentuloedellytykset ovat koko maan tasolla tai sitä parempia
- Lähisuhteet ovat turvallisia

## 4. Päihteettömyys ja terveelliset elintavat

- Elintavat ovat terveellisiä
- Päihteiden kokeilu ja käyttö on vähäisempää kuin maassa keskimäärin

# litin hyvinvoinnin kärjet

- litin hyvinvointisuunnitelma noudattelee alueen hyvinvointikärkiä
- Hyvinvointikärkien alle on nostettu litin hyvinvointikertomuksesta 2017-2020 esiin nousseita asioita
- Tämä suunnitelma on suuntana iittiläisten hyvinvoinnin edistämiselle 2021-2025
- Vuosittain tarkastellaan hyvinvointisuunnitelman toteutumista ja päivitetään suunnitelmaa tarvittaessa

# Mitä mm. nousi esille indikaattoreista ja kyselyistä?

- Kyselyissä ilmeni eri-ikäisillä tarvetta kohtaamisille. Tähän vaikuttanee myös koronapandemian rajoitukset vrt. yksinäisyys
- Myös mielenterveyspalveluja toivottiin ”lähelle”
- Viranomaiset, jotka on siirretty lähikuntiin, koettiin myös hankalaksi tavoittaa esim. työllisyyspalvelut, jne.
- Ruokapalveluiden kehittäminen -> Mikä on kunnan tärkein ruokapöytä?
- Lakisääteinen suunnitelma puuttuu ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi
- Liikunnan puute lukioikäisillä
- Harrastamisen mahdollistaminen matalalla kynnyksellä

# 1. Mielen hyvinvointi -> Toimenpiteet

## Kohtaamispaikka -> kirjastosta toimiva kohtaamispaikka

- Neuvontaa (henkilö paikalla -> tieto kuntalaisille, perusdigiopastusta ja omatoimista asioiden hoitoa tietokoneella -> riittävästi asiakaskoneita)
- Tila kokoontumisille -> kirjastosta tila -> kunnan tarjoama ”olohuone” kohtaamisille
- Kirjastossa on tavattavissa viranomaisen esim. työllisyyspalveluista, verohallinnosta, pankista, ym. digipalveluiden opastamiseen esim. kerran vuodessa

# 1. Mielen hyvinvointi -> Toimenpiteet

## Liikkuvat palvelut ja ”silta” ennaltaehkäisevien ja korjaavien palveluiden välille

- Mielen terveyspalvelut ym. palvelut esim. puheterapia, toimintaterapia, jne. lähelle asiakasta -> liikkuvat palvelut PHHYKY:stä -> iittiläinen toimintamalli -> vrt. varhaiskasvatus, koulut, ikäihmiset
- Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa tarve toimiville psykologin/psykykkarin palveluille -> nopeaa puuttumista ja toimimista -> vältetään suoraa ”putoamista” korjaavien palveluiden piiriin
  - Tulee luoda toimintamalli ja sitä kautta resurssi, joilla taataan ko. palvelu
  - Henkilö (vakaan ja kouluihin), jolla ei ole opetusvelvollisuutta -> toimiva yhteistyö PHHYKY:n kanssa

## 2. Osallisuus ja yhteisöllisyys -> Toimenpiteet

- **Liikunta-aktiivisuus**

- Toimintakykyä ylläpitävän liikunnan mahdollisuus ikäihmisille
- Maksuttomat vuorot lapsille ja nuorille liikuntahallissa vrt. pienituloisuusaste
- Maksuttomat harrastuskerhot lapsille -> tämä mahdollistaa harrastuksen lapsille, joilla ei siihen ole muuten mahdollisuutta
- Harrastusmahdollisuudet omatoimiseen liikuntaan

- **Asiointikyydit**

- Esim. koulubussien hyödyntäminen päivällä lähikaupunkeihin esim. 1 x kk -> suunnitelma ja aikataulu -> bussilla pääsee kauppaan tai uimaan, jne.

- **Kolmannen sektorin mahdollisuudet**

## 2. Osallisuus ja yhteisöllisyys -> Toimenpiteet

- Lakisääteinen suunnitelman teko ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi
  - Työstetään Päijät-Hämeen yhteistä suunnitelmaa (v. 2021)
  - Tehdään tämän pohjalta litin suunnitelma, jonka alustuksena on Päijät-Hämeen suunnitelma
  - Vanhus- ja vammaisneuvosto avainasemassa suunnitelmaa tehtäessä



# 3. Arjen turvallisuus -> Toimenpiteet

- Palvelujen saavutettavuuden ja esteettömyyden kehittäminen sekä etäpalvelujen kehittäminen
- Asumisympäristöihin huomio jo kaavoitusvaiheessa (vrt. ikäihmiset, yhden hengen asuntokunnat, yksinhuoltajaperheet)
  - Kuntalaiset kokevat asuin- ja elinympäristönsä viihtyisäksi ja turvalliseksi
  - Vapaa-ajanviettopaikkojen ja -alueiden suunnittelussa huomioidaan eri-ikäiset ja kuntoiset liikkujat
- ”Perhekeskusmallin” sähköisten palvelujen tunnettavuutta lisätään

# 3. Arjen turvallisuus -> Toimenpiteet

- Kuvassa on esitetty perhekeskuksen palveluverkosto PHHYKY:n mukaan
- Palvelujärjestelmä toimimaan niin, että nopeampi puuttuminen on mahdollista
- Sähköisten palvelujen tehokkaampi käyttö -> opastuksia

## Perhekeskuksen palveluverkosto

Palvelut integroidaan kaikilla tasoilla

Sisältää koonnin palveluista järjestäjän näkökulmasta, ei kuvaa palvelujärjestelmän toimintaa



Päivitetty 11/2018



\* Osa verkostoa tai verkostoyhteistyötä

\*\* Koulut osa verkostoyhteistyötä

## 4. Päihteettömyys ja terveelliset elintavat

Varhaiskasvatuksen ja koululaisten ruokakulttuuri -> ”kouluruokaa” syö tulevaisuudessa yhä useampi

- Joku syö 17 vuotta ”kunnan ruokapöydässä”, joten tällä ruokapöydällä on väliä ruokailutottumuksiin
- Osallistutaan aktiivisesti Päijät-Hämeen ruokahankkeisiin ja toteutetaan niitä -> Päiväkodin ja koulun ruokailun ja ruokakasvatuksen systemaattinen arviointi ja kehittäminen mm. Nykytila.fi käytössä
- Hävikkiruoka hyödynnetään esim. nuokulle tai ikäihmisille ja tämä toteutetaan

## 4. Päihteettömyys ja terveelliset elintavat

- Päihde- ja somevalistusta kouluissa
- Jalkautuva PHHYKY:n työ varhaiskasvatukseen -> lapsi saa tarvitsemansa palvelun
- Neuvolalla iso rooli päihteidenkäytön havainnoinnissa ja sitä kautta aikaisena puuttumisena -> PHHYKY:n ja varhaiskasvatuksen yhteistyö tärkeää

# Hyvinvoinnin edistämisen kulmakivet v. 2022

1. Kirjastosta toimiva infopiste ja perusdigituki
  - Kohtaamispaikka, yhteisöllinen ”olohuone”
  - Riittävästi tietokoneita asioiden hoitoon ja opastusta näiden käyttöön
2. Suunnitelman teko Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi
3. Toimintasuunnitelma yhdessä PHHYKY:n kanssa siitä, miten litissä tulee toimimaan psykologin ym. vastaavat palvelut edistämään nopeaa puuttumista
4. Kehitetään varhaiskasvatuksen ja kouluruoan suuntaa päijäthämäläisen mallin mukaiseksi, johon myös ruokapalveluluilla on oltava resurssit

# Lopuksi...

- Valiokunnilla on merkittävä rooli hyvinvoinnin edistämisessä toimialansa ratkaisuilla -> kaikilla ratkaisuilla/ päätöksillä pyritään edistämään kuntalaisten hyvinvointia
- Kuntalainen on siis keskiössä, kun mietitään resurssien jakamista
- Yhteistyössä ja positiivisin mielin kohti tulevaa hyvinvointia rakentamaan!